

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02-03-11718/1

Podgorica, 27. avgust 2019. godine

MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA I POMORSTVA
- n/r ministra, g-dina Osmana Nurkovića -

Poštovani gospodine Nurković,

Na osnovu Vašeg akta, broj: 344/19-07-6396/2 kojim se traži mišljenje na tekst Odluke o načinu obračuna terminalne naknade, Ministarstvo finansija daje sljedeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga odluke i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent ukazujemo da će implementacijom navedenog propisa doći do povećanja terminalne naknade. Visina naknade koja se plaćala do sada za vazduhoplove čija je maksimalna certifikovana masa na polijetanju manja od deset metričkih tona je iznosila 90 eura, dok je Predlogom ove odluke predviđeno povećanje na 135 eura. Istovremeno, za vazduhoplove čija je maksimalna certifikovana masa na polijetanju deset i više metričkih tona naknada koja je iznosila 175 eura Predlogom ove odluke povećava se na 260 eura. Shodno navedenom, molimo Vas da još jednom uzmete u razmatranje navedeno povećanje terminalnih naknada.

Na osnovu uvida u dostavljeni tekst i Izvještaja o analizi uticaja propisa u dijelu procjene fiskalnog uticaja, za sprovođenje Odluke nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore.

S poštovanjem,

MINISTAR
Darko Radunović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva

NAZIV PROPISA

Odluka o načinu obračuna terminalne naknade

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Kontrola letenja Srbije i Crne Gore SMATSA doo Beograd, pružalac usluga u završnim kontrolisanim oblastima vazduhoplovima koji za polijetanje i slijetanje koriste aerodrome u Crnoj Gori, za pružanje tih usluga, u skladu sa međunarodnim principima i Zakonom o vazдушnom saobraćaju („Službeni list CG“, br. 30/12 i 30/17), treba da ima obezbjedenu adekvatnu nadoknadu troškova — terminalnu naknadu.

Međutim, troškovi SMATSA doo Beograd za pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi u završnim kontrolisanim oblastima iz godine u godinu prevazilaze prihode koji se ostvaruju od terminalnih naknada.

Članom 112 stav 5 Zakona o vazдушnom saobraćaju („Službeni list CG“, br. 30/12 i 30/17), propisano je da pružalac usluga u vazdušnoj plovidbi ima pravo na rutnu, terminalnu i druge naknade koje plaćaju korisnici usluga.

Za usluge u vazdušnoj plovidbi koje se pružaju na ruti, korisnici usluga plaćaju rutne naknade, a za usluge koje se pružaju u završnim kontrolisanim oblastima plaćaju terminalne naknade.

Shodno članu 112 stav 7 Zakona o vazдушnom saobraćaju, način obračuna terminalne naknade utvrđuje Vlada Crne Gore.

Visina naknade za pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi u završnim kontrolisanim oblastima u Crnoj Gori utvrđena je Odlukom o visini naknade za korišćenje usluga obezbjeđenja vazdušnog saobraćaja u oblasti terminalnih kontrola letenja („Službeni list RCG“, broj 65/06), koja nije mijenjana od 2006. godine. Međutim, Kontrola letenja Srbije i Crne Gore SMATSA doo Beograd (u daljem tekstu: SMATSA doo), kao pružalac usluga u vazdušnoj plovidbi u području letnih informacija kojem pripada crnogorski vazdušni prostor (FIR Beograd), za korišćenje usluga u vazdušnoj plovidbi u završnim kontrolisanim oblastima, naplaćuje terminalnu naknadu u skladu sa Odlukom o visini naknade za

korišćenje usluga obezbeđenja vazdušnog saobraćaja u oblasti terminalnih kontrola letenja („Službeni glasnik RS“, br. 91/06 i 45/07), koja nije mijenjana od 2007.

Imajući u vidu da su u periodu od 2007. do 2017 godine, troškovi pružanja usluga u vazdušnoj plovidbi u završnim kontrolisanim oblastima, porasli su za oko 30%. I pored konstantnog porasta saobraćaja na aerodromima na kojima SMATSA doo pruža usluge u vazdušnoj plovidbi, prihod od terminalnih naknada, uz nepromijenjenu visinu jedinice terminalne naknade (koeficijent za obračun naknade) od oktobra 2006. godine, odnosno od maja 2007. godine, ne omogućava nadoknadu troškova koji proizilaze iz pružanja usluga u vazdušnoj plovidbi u završnim kontrolisanim oblastima.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Sve u cilju održavanja zahtijevanog nivoa kvaliteta usluga koje se pružaju korisnicima usluga, a imajući u vidu i očekivani dalji porast saobraćaja na aerodromima, SMATSA doo je konstantno ulagala i planira dalja investiranja u infrastrukturu, sisteme i opremu. SMATSA doo je u periodu između 2007. i 2017. godine, od prihoda od terminalnih naknada, ostvarila pokrivenost troškova u u završnim kontrolisanim oblastima od oko 40% (48.23% u 2017. godini).

Uzimajući u obzir dosadašnju pokrivenost troškova i planirana ulaganja u završnim kontrolisanim oblastima, kao i očekivani porast saobraćaja u narednom periodu, stručne službe SMATSA doo razmotrile su mogućnosti obezbjeđivanja samoodrživosti usluga u završnim kontrolisanim oblastima, koje u osnovi podrazumijevaju preduzimanje mjera za racionalizaciju SMATSA doo troškova u završnim kontrolisanim oblastima i optimalno usklađivanje vrijednosti jedinice terminalne naknade, na način da se ne ugrozi poslovanje operatora vazduhoplova kako u Republici Srbiji tako i u Crnoj Gori.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Imajući u vidu veliku razliku između prihoda koji se ostvaruju primjenom sadašnje visine jedinice terminalne naknade i iznosa koji je potreban da bi se u potpunosti nadokadili troškovi koje SMATSA doo ima u završnim kontrolisanim oblastima, neophodno je postepeno usaglašavanje visine jedinice terminalne naknade uz istovremeno preduzimanje mjera za racionalizaciju troškova SMATSA doo.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Primjena propisa ne izaziva bilo kakve troškove građanima i privredi, iz razloga što se ista plaća jednom godišnje i operator vazduhoplova, odnosno naša nacionalna avio kompanija (Montenegro Airlines) shodno Zakonu o vazдушnom saobraćaju je u obavezi da plaća navedenu naknadu, bila je uključena u izradi iste i saglasna je sa navedenim povećanjem. Visina naknade koja se plaćala do sada za vazduhoplove čija je maksimalna certifikovana masa na polijetanju (MTOW) manja od deset metričkih tona je iznosila 90 eura, dok je predlogom ove odluke iznosi 135 eura. Visina naknade koji se plaćao do sada za vazduhoplove čija je maksimalna certifikovana masa na polijetanju (MTOW) deset i više metričkih tona je iznosila 175 eura a predlogom navedene odluke 260. Isti je slučaj u Srbiji a sličan u regionu. Razlog povećanja navedene naknade je nadoknada u potpunosti troškova koje pružalac usluga ima u završnim kontrolisanim oblastima, sve u cilju racionalizacije troškova Smatsa-e doo.

Ne postoje administrativna opterećenja i biznis barijere jer se predlogom ove odluke predlažu i izuzeća od obaveze plaćanja terminalnih naknada.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

Za implementaciju predmetne inicijative nisu potrebna sredstva iz Budžeta Crne Gore.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti

Konsultacije su vršene između predstavnika organa civilnih vlasti Crne Gore i Srbije imajući u vidu da je SMATSA d.o.o. Beograd zajedničko preduzeće dviju zemalja.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?

- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Za sprovođenje monitoringa i evaluaciju primjene propisa zaduženi su Ministarstvo saobraćaja i pomorstva Crne Gore i Agencija za civilno vazduhoplovstvo i Smatsa d.o.o. Beograd

Datum i mjesto

Podgorica, 01 avgust 2019. godine

**GENERALNI DIREKTOR
DIREKTORATA ZA VAZDUŠNI SAOBRAĆAJ**

Zoran Kostić